

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت

معاونت درمان

بسمه تعالی

شماره ۳۰۰/۱۸۵۲
تاریخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۵
پوست دارید

معاون محترم درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ...

موضوع: استاندارد بخش بارداری پر خطر

با سلام و احترام

پیرو نامه شماره ۴۰۰/۱۸۵۳۶ مورخ ۹۰/۶/۲۷ در خصوص لزوم ایجاد بخش مراقبت از مادران باردار پر خطر و با توجه به "مجموعه استاندارد های اعتباربخشی بیمارستان ها در ایران"، استاندارد بخش مذکور که با بررسی متون علمی در نشست های کارشناسی تهیه شده است جهت استحضار ایفاد می گردد. این بخش در حال حاضر فقط در بیمارستان های سطح سه ارائه خدمات پریناتال در نظر گرفته شده است.

استاندارد بخش بارداری پر خطر

این بخش به منظور مراقبت از مادری است که بارداری پر خطر دارد و نیازمند بستری است تا مشکلات پزشکی او کنترل و از مرگ و میر و عوارض مادری و جنینی جلوگیری گردد. این قسمت می تواند با توجه به تعداد زایمان و تعداد مادران بستری پر خطر در بیمارستان، به صورت بخشی مجزا و یا اختصاص اتاقی مجزا با چند تخت در بخش زنان دیده شود. نسبت ماما به بیمار در بخش حاملگی پر خطر ۱ به ۳ است.

چه مادرانی در این بخش بستری می شود:

- درد زودرس زایمان	- پارگی زودرس کیسه آب
- سرویکس نارسا	- جفت سر راهی
- افزایش فشارخون ناشی از بارداری	- پره اکلامپسی
- دیابت بارداری	- چند قلوبی، Trap و TTS
- مشکلات عضلانی و اسکلتی	- بیمارهای سیستمیک (قلبی، کلیوی، ...)
- $BMI > 35$ یا $19/8 > BMI$ با عوارض مامایی	- تاخیر رشد داخل رحمی
- پیلوفریت	- پلی هیدرآمنیوس شدید
- شکم حاد بارداری	- تب ناشناخته
- تهوع و استفراغ شدید و کنترل نشده	- ترومبوز ورید عمقی
- کلستاز بارداری	- آنمی شدید

نکته: بدیهی است در مواردی که مادر نیاز به ختم بارداری دارد می بایست به بلوک زایمان منتقل شود.

اعضای تیم مراقبت کننده:

- پریناتالوژیست، متخصص زنان
- ماما (حضور دائم و ارائه مراقبت ها تحت نظر متخصص زنان)
- متخصص داخلی، متخصص نوزادان، متخصص بیهوشی و سایر تخصص ها با توجه به نیاز به عنوان مشاور
- نکته ۱: پریناتالوژیست به عنوان مسئول تیم و مسئول بخش بارداری پر خطر است. در بیمارستان هایی که پریناتالوژیست ندارند، متخصص زنان مسئولیت بخش را بر عهده دارد.
- نکته ۲: ماما به عنوان پرسنل ثابت بخش است.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت

معاونت درمان

بسمه تعالی

شماره ۳۰۰/۱۱۵۲
تاریخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۵
پوست دارید

نحوه ارائه خدمات:

- ارائه مراقبت ها باید بر اساس پروتکل های استاندارد (راهنمای کشوری ارائه خدمات مامایی و زایمان، ...) انجام شود.
- برای هر مادر بستری در بخش بارداری پر خطر فرم "کنترل مادر پر خطر" تکمیل شود (نمونه پیوست). این فرم می بایست در قطع A۳ و به صورت رنگی تهیه شود.
- در هنگام ترخیص، لزوم دریافت مراقبت های ضروری بعدی و پیگیری های آن به مادر تذکر داده شود.
- نکته: تکمیل فرم "کنترل مادر پر خطر" در بخش بعد از زایمان نیز می تواند به تشخیص زود هنگام مشکلات کمک نماید.

تجهیزات مورد نیاز:

- گوشی و دستگاه فشارسنج جیوه ای
- حرارت سنج دهانی
- تجهیزات سنجش صدای قلب جنین (سونیک اید)
- دستگاه مانیتور الکترونیک قلب جنین
- پالس اکسی متر (برای اندازه گیری SpO₂ و پالس مادر)
- کپسول اکسیژن یا خروجی اکسیژن مرکزی
- تجهیزات احیا و ترالی اورژانس
- سونوگرافی (می توان از سونوگرافی پورتابل یا سونوگرافی سایر بخش ها استفاده کرد)

آموزش های مورد نیاز برای پرسنل بخش بارداری پر خطر

- پرسنل این بخش (ماما) می بایست علاوه بر آموزش های عمومی بیمارستانی (کنترل عفونت های بیمارستانی، احتیاطات همه جانبه، اصول آموزش مددجو، ...) آموزش های تخصصی زیر را نیز دیده باشند:
- احیاء بزرگسال (مادر باردار) و احیاء نوزاد
 - مدیریت بارداری های پر خطر و فوریت های مامایی
 - دوره هایی که می بایست متخصص زنان و پریناتالوژیست آموزش ببینند:
 - احیاء بزرگسال (مادر باردار) و احیاء نوزاد
 - مدیریت بارداری های پر خطر و فوریت های مامایی

دکتر علیرضا مصداقی نیا
معاون بهداشت

دکتر سید حسن امامی رضوی
معاون درمان